

Tellijä
Weiss OÜ

Dokumendi tüüp
KSH programm

Kuupäev
Mai 2011

Lepingu nr
2011-0015

VAHTRA SUURFARMI LAIENDAMISE DP KSH **KSH PROGRAMM**

Version **03**
Printimise **2011/05/26**
kuupäev
Koostatud: **Veronika Verš**
Kontrollitud: **Heiki Nurmsalu**
Kooskõlastatud: **Hendrik Puhkim**

Projekti nr 2011-0015

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	4
1. ÜLEVAADE VAHTRA SUURFARMI TEGEVUSEST KÄESOLEVAL HETKEL.....	5
2. DETAILPLANEERINGU ALUSEL KAVANDATAVA TEGEVUSE LÜHIKIRJELDUS.....	8
3. DETAILPLANEERINGU LÄHIALA LÜHIKIRJELDUS	11
4. DETAILPLANEERINGU ELLUVIIMISEGA EELDTAVALT KAASNEV KESKKONNAMÕJU NING MÕJUALA.....	13
4.1. Võimalik mõjuala.....	13
4.2. KSH käigus käsitletavat keskkonnaaspekteid.....	13
5. HINDAMISEL KASUTATAV METOODIKA JA KÄSITLETAVAD ALTERNATIIVID.....	14
5.1. Hindamise põhimõtted ja meetodika	14
5.2. Hindamisel käsitletavat alternatiivid	15
6. SEONDUVAD PLANEERINGUD JA ARENGUKAVAD.....	16
7. DETAILPLANEERINGU ELLUVIIMISEGA SEOTUD OSAPOOLED JA NENDE TEAVITAMINE.....	17
8. ARVAMUSED KSH PROGRAMMI KOHTA	19
9. KSH LÄBIVIIMISE EELDATAV AJAKAVA	20
10. ÜLEVAADE KSH PROGRAMMI AVALIKUSTAMISEST	22
11. KSH PROGRAMMI KOOSTAMISE ALUSEKS OLEVATE MATERJALIDE LOETELU	23

LISAD

- Lisa 1. Saarde Vallavolikogu 15.12.2010 otsus nr 34 detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise kohta ja volikogu 02.03.2011 otsus nr 8
- Lisa 2. Detailplaneeringu seletuskiri (seisuga 03.03.2011)
- Lisa 3. Detailplaneeringu joonis olemasoleva olukorra kohta (Tugiplaan, koostatud 23.04.2010)
- Lisa 4. Detailplaneeringu eskiis (Koondplaan) ja kruntimise skeem (koostatud 28.02.2011)
- Lisa 5. KSH programmi eelnõu kohta esitatud seisukohad (Terviseameti Lääne talitus, Saarde Vallavalitsus, Keskkonnainspektsiooni Lääne regioon, Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioon)
- Lisa 6. KSH programmi avalikustamise materjalid (avalikustamise teated, avaliku arutelu protokoll ja osalejate nimekiri)
- Lisa 7. KSH programmi heakskiitmise otsus (09.06.2011)

SISSEJUHATUS

Saarde Vallavolikogu algatas 15.12.2010 otsusega nr 34 Viisireiu külas asuvatel Vahtra suurfarmi, Vahtra ja Väike-Kurvitsa kinnistutel detailplaneeringu (DP) koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) läbiviimise. Planeeritava ala pindala on ca 16,6 ha ning DP koostamise eesmärk loomakasvatushoonete, sööda- ja silohoidlate ning ligipääsuteede planeerimine ehitamiseks. Tegemist on Vahtra suurfarmi laiendamisega.

KSH algatati keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lg 2 p 27 alusel (veisefarm, kus on üle 450 lüpsilehma, 600 lihaseise või 900 kuni 24 kuu vanuse noorseise).

KSH läbiviimise eesmärk on selgitada detailplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju, hinnata mõju olulisust ning vajadusel pakkuda välja negatiivse mõju vältimise või vähendamise võimalused.

KSH koostatakse mahus (piisavalt detailne), mis võimaldab otsustajal keskkonnakompleksloa muutmisel teha vastav otsus ilma täiendavat KMHd algatamata (mitmekordse hindamise vältimiseks, alus: KeHJS § 11 lg 6 ja § 40 lg 3 p 3).

1. ÜLEVAADE VAHTRA SUURFARMI TEGEVUSEST KÄESOLEVAL HETKEL

Vahtra suurfarm (katastritunnus 78201:002:0078) asub Pärnu maakonnas Saarde vallas Viisireiu külas (vt joonis 1).

Farmi juurde kuuluvad veel Vahtra suurfarmi kinnistu Tali külas (katastritunnus 78201:002:0079) ning Vahtra (katastritunnus 78201:002:0137) ja Väike-Kurvitsa (katastritunnus 78201:002:0036) kinnistud Viisireiu külas.

Vahtra suurfarmi kinnistute sihtotstarve on 85 % maatulundus- ja 15 % tootmismaa, Vahtra ja Väike-Kurvitsa kinnistud – 100 % maatulundusmaa.

Vahtra kinnistu on kasutusel olnud põllumaana, käesoleval ajal kasutatakse söödabaasina (vt Lisa 3). Väike-Kurvitsa kinnistul paiknevad elamu ja kõrvalhooned ning on peale õuema kasutusel ka põllumaana.

Joonis 1. Vahtra suurfarmi asukoht (allikas: Maa-ameti kaardirakendus, veebruar 2011)

Reljeefilt on kinnistud tasased, üldise languga kagu suunas. Juurdepääs suurfarmile toimub Marina ringteelt (7820009).

Tehnilistest rajatistest paikneb Vahtra suurfarmi kinnistul Vahtra alajaam ja Tali jaotusjaam ja nende juurde kuuluvad 15 kV elektri-õhuliinid. Vahtra kinnistut läbib Tali-KNO, 15 kV elektri-õhuliin. Väike-Kurvitsa kinnistu põhjapiiril paikneb Tali KNO, 15 kV elektri-õhuliin.

Kitsendusi põhjustavad eespoolnimetatud elektrirajatiste kaitsevööndid, mis 15 kV elektri-õhuliinide puhul 10 m liini teljest mõlemale poole. Väike-Kurvitsa kinnistule ulatub Kilingi-Nõmme-Tali-Laiksaare mnt kaitsevöönd laiusega 50 m. Vahtra ja Väike-Kurvitsa kinnistud jäävad täielikult Vahtra maaparandushoiala sisse, osaliselt ka Vahtra suurfarmi kinnistu¹.

¹ Vahtra suurfarmi laiendamise detailplaneeringu seletuskiri. AB büroo OÜ (seisuga 03.03.2011)

Keskkonnaamet on Vahtra suurfarmile (OÜ Weiss) väljastanud keskkonnakompleksloa ning 05.01.2010 teinud otsuse nr PV 1-15/1 loa² (reg nr L.KKL.PM-183198) muutmise kohta.

Vastavalt keskkonnakompleksloale on:

Käitise põhitegevusala – piimakarjakasvatus

Tegevus- või alltegevusvaldkond, (-valdkonnad), millele on antud kompleksluba – veiste intensiivkasvatus käitises, kus peetakse üle 300 piimalehma või üle 400 ammalehma või üle 600 noorveise

Käitises ülesseatud tootmisvõimsus – 477 lüpsilehma

Käitise lubatud tööaeg – 365 (366) päeva aastas, 24 h ööpäevas

Veehaare – Vahtra suurfarmi puurkaev (X-6436876; Y-546973, katastri nr 7667)

Põhjaveekihtide kood ja veevõtt – D2; 21 600 m³ aastas (60 m³ ööpäevas)

Tegevusalas või tootmisprotsessis kasutatavad ohtlikke aineid sisaldavad toore, abimaterjalid või pooltooted või kemikaalid – 1,5 t/a Cidamax (fosforhape) ja 1,4 t/a Ultra (väävelhape)

Sõnniku eemaldamine – kreetperseadmed söötmis- ja puhkealal; sõnnikukanalite ja pumppla kasutamine, valgkanalite süsteem

Sõnniku ladustamine ja sõnnikuhooldlad – vedelsõnnikulaguun, sõnnikuhooldla lekkekindlus tagatud (maht 15 tuh m³)

Vedelsõnniku transport ja laotamine põldudele – vedelsõnniku laotamine on ühtlane ja maapinnalähedane, väheneb õhuheitmete ja veeheitmete kogus; vedelsõnnik laotatakse lohisvoolikutega püttidega; sõnnik viiakse mulda nii kiiresti kui võimalik (soovitav 4-6 h jooksul) ning püütakse laotada ajal, mil see häirib elanikkonda kõige vähem, jälgides õigusaktide tingimusi. Vajalik vedelsõnnikuplaan.

Reoainete laotamise tingimused väetusainetena kasutamise korral – sõnnikuga on lubatud anda haritava maa 1 ha kohta keskmiselt kuni 170 kg lämmastikku ja 25 kg fosforit aastas. Keelatud on vedelsõnniku laotamine 01.12 kuni 31.03 ja muul ajal, kui maapind on kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üleujutatud, või veega küllastunud; veekogude veekaitse-vööndis, veehaarde sanitaarkaitsealal, veevõtukoha hooldusalal, allikate ja karstilehtrite ümbruses; haritaval maal pinnale, mille maapinna kalle on üle 10% ning kui maapinna kalle on 5-10%, on keelatud vedelsõnniku laotamine 01.11 kuni 15.04. Kasvavate kultuurideta põllul tuleb sõnnik pärast laotamist mulda viia 48 h jooksul, võimalusel oluliselt varem.

Tekkivad jäätmekogused – pesemis- ja puhastamisest 6 t/a (taaskasutatakse); taimsete ja loomsete kudede jäätmed vastavalt 100 (taaskasutatakse) ja 20 t/a; plastijäätmed 10 t/a (v.a pakendid); plastpakend 2 t/a; ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid 4 t/a; ravimid 0,2 t/a; prügi (segaolmejäätmed) 32 t/a; vanarehvid 13,5 t/a ja saepuru 100 t/a (taaskasutatakse).

Välisõhku eralduvad saasteained/lubatud heitkogused (t/a) – ammoniaak 24,892, metaan 71,19 ja diämmastikoksiid 0,128

Kütuse- ja energiakulu – diiselkütus 10 t/a, elektrienergia 200 MWh/a

Müra – loomade häälitsemine, söötmine, sulgude pesemine, sõnniku eemaldamine; transport (söötade, loomade ja sõnniku vedu). III kategooria: päevane (07.00-23.00) 65 dB ja öine tase (23.00-07.00) 55 dB

Omaseire – toomise, jäätmetekke, jäätmekäitluskoha, müra ja lõhna seire ning muud asjakohased meetmed (vt täpsemalt loast)

² Keskkonnaministeerium. Keskkonnalubade infosüsteem: <http://klis.envir.ee/klis> (seisuga 09.03.2011)

Farmil on koostatud lägalootamisplaan 2009-2011, mille kohaselt põldude kogupindala on ca 2000 ha, laotusala pindala ca 1700 ha.

Loa omanik on kohustatud Keskkonnaametile esitama andmed vähemalt kord aastas vee-kvaliteedi kontrollimiseks; vee arvestuse, vee erikasutusõiguse aruande ja välisõhku eralduvate saasteainete arvutused kord kvartalis ning välisõhu saastamisega seotud tegevuse aruande kord aastas.

Keskkonnaamet vaatab keskkonnakompleksloa tingimused üle iga aasta. Kahe viimase aasta (2009 ja 2010) ülevaatus tulemused on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Vahtra suurfarmi ülevaatus tulemused 2009 ja 2010. a

Kuupäev	Tulemus	Uued nõuded, muudetud nõuded
13.10.2009	Farmi kompleksis on kaasajastatud tehnikat ja ehitatud ümber laudahooneid.	Loas on täpsustatud välisõhu saaste lubatud heitkoguseid. Loaga ei reguleerita enam biopuhasti tööd ega heitvee väljalasku Ura jõkke kuna reoveed on võimalik suunata vedelsõnnikulaguuni.
15.06.2010	Ettevõtte esindaja tutvustas ettevõttes keskkonnakaitse alal tehtut ja keskkonnakompleksloa tingimustest kinnipidamist. Ülevaatus käigus toimus ringkäik Vahtra suurfarmi territooriumil, eesmärgiga kontrollida vastavust kompleksloaga kehtestatud tingimustele. Vahtra suurfarm on kaasajastatud. Lüpsilehmad on vabapidamisel. Vasikaid peetakse eraldi boksidest sügavallapanul. Kinnislehmad on lõas. Noorloomad vabapidamisel sügavallapanul ning suvisel karjatamisel. Pidamistingimused on kõigi loomarühmade osas head. Loomi söödetakse vastavalt loomarühma füsioloogilisele tarbele (söötmisnormidele). Söötmisel kasutatakse täisratsioonilist sega-sööta. Lüpsmiseks kasutatakse lüpsiplatsi. Tekkiv vedelsõnnik eemaldatakse tiibskreeperte abil. Läbi sõnniku-pumpla jõuab see laguuntüüpi vedelsõnnikumahutisse mahtuvusega 15000 m³. Kontrollimise hetkel oli laguun pooltühi ja kaetud heksel-põhukoorikuga. Sõnniku laotamist ülevaatus hetkel ei toimunud, kuid sellest anti ülevaade. Ettevõtja kinnitusel toimub sõnniku sissekünd või randaalimine hiljemalt 6 h peale laotust. Tahesõnnikut tekib vähesel määral ning see eemaldatakse laudast traktoritega. Ülevaatusel avastati, et farmi silohoidla silomahla kogumise rennid on umbes ning anti korraldus need korrastada. Sellega kohe ka tegelema hakati. Ettevõtte omab jäätmete üleandmiseks jäätmekäitluslepinguid litsentseeritud ettevõtetega. Ettevõtte põhjavee kasutus jääb loaga lubatud piiridesse.	Käitajale esitatavaid keskkonnanalaseid tingimusi ei peetud vajalikuks muuta.

2. DETAILPLANEERINGU ALUSEL KAVANDATAVA TEGEVUSE LÜHIKIRJELDUS

Detailplaneering (DP) hõlmab järgmisi kinnistuid (vt joonis 2): Vahtra suurfarm (78201:002:0078) 10,5 ha, Vahtra (78201:002:0137) 12,02 ha ja Väike-Kurvitsa (78201:002:0036) 2,5 ha, millest planeeritava ala suurus moodustab ca 16,6 ha (Vahtra suurfarm 10,5 ha, Vahtra 5,5 ha ja Väike-Kurvitsa 0,6 ha).

Vastavalt DP lähteülesandele (vt Lisa 1) ja seletuskirjale³ on DP eesmärk:

- Loomakasvatushoonete, söödahoidlate, silohoidlate ja ligipääsuteede lahendamine
- Kinnistu jagamine kruntideks
- Moodustatavatele kruntidele nimede andmine
- Hoonete asukohtade määramine
- Maaüksustele sihtotstarvete määramine
- Tehnovõrkude lahendamine

Farmi soovitakse laiendada kuni 2000 loomani.

DP seletuskirja (vt Lisa 2) kohaselt on detailplaneeringuga lahendatud ja analüüsitud krundi-jaotuse mõju naaberkinnistutele, kinnistul olevad kitsendused ja haljastuse põhimõtted. Haljastamisele kuuluvad hoonetusala piires kõik ehitistest ja rajatistest vabaks jäävad alad.

Joonis 2. Planeeringuala asukoht (allikas: Maa-ameti kaardirakendus, veebruar 2011)

Kehtiv detailplaneering ala ning naaberkinnistute kohta puudub. Valla üldplaneeringuga⁴ on DP ala (vt KSH programmi ptk 6) reserveeritud tootmisalana (T1 – kus tootmistehnoloogia vajab insenerlikke meetmeid keskkonnatingimuste täitmiseks).

Vastavalt DP seletuskirjale tuleb farmi hooned rajada vastavalt väljakujunenud ja praktikas õigustanud tüüpjoonistele. Orienteeruv haljastus on näidatud koondplaaniil (vt Lisa 4).

³ Vahtra suurfarmi laiendamise detailplaneeringu seletuskiri. AB Büroo OÜ (seisuga 03.03.2011)

⁴ Saarde valla üldplaneering (kehtestatud 30.01.2008), www.saarde.ee/index.php?sisu=112&t=70

Tabelis 2 on toodud moodustavate kruntide (vt Lisa 4) ehitusõigus vastavalt DP seletuskirjale.

Tabel 2. Kruntide ehitusõigus

Krundi positsiooni number	Krundi pindala (ha)	Ehitiste arv krundil	Hoone max kõrgus	Krundi sihtotstarbe määramise ettepanek	Suurim ehitusalune pind (m ²)
Pos. 1	22,52	7	10 m	Maatulundusmaa 60% Tootmismaa 40%	11500
Pos. 2	2,28	olemasolevad	---	Maatulundusmaa 100%	---
Pos. 3	0,22	---	---	Transpordimaa	---

DP seletuskirja kohaselt toimub praegu juurdepääs olemasolevale laudale Marina ringteelt, mis ei ole piisav teise lauda ehitamise korral. Sööda juurdevedu ja piima äravedu toimub praegu samuti Marina ringteelt. Sanitaarkaitse seisukohast on taoline olukord lubamatu, kus sööda juurdevedu ja piima äravedu toimuksid ühelt ja samalt teelt, mille tõttu on uus juurdepääs planeeritud Väike-Kurvitsa kinnistult, mille tulemusel ei puutu kokku enam söödad ja toodang, põhiliselt piim.

Planeeringuala varustatakse vee ja sadeveekanaliseerimisega. Nimetatud tehnovõrkude asukohad on esitatud Vahtra suurfarmi laiendamise detailplaneeringu Koondplaani (vt Lisa 4). Tehnovõrkude ja -rajatiste lahenduse põhimõtted on antud tehniliste tingimustega.

Tuletõrjeveega varustamiseks on planeeringuga ette nähtud rajada 2 tiiki – Loodetiik ja Kirdetiik, mis rajatakse ennekõike lautade pesuvee saamiseks ja sadevete kogumiseks kuival ajal. Tiikide pindalad on 0,35 ja 0,18 ha. Mõlemad tiigid on varustatud tuletõrje veevõtukaevudega, mis peaks tagama aastaringse kasutuse. Tiigid on ette nähtud rajada sügavusega 3-4 m. Aasta kõige kuivemal ajal peaks tiigi sügavuseks (*veepinna ja põhja vahe*) jääma vähemalt 1,5 m.

Hüdrantide rajamine ei ole majanduslikult otstarbekas.

Detailplaneeringus on olemasolevate kitsendustega arvestatud ning hooned on paigutatud nii, et ei oleks vaja taotleda seadustest tulenevate kaitsevööndite vähendamist ning samal ajal oleks uus ja vana laut omavahel funktsionaalselt seotud. Hoonete ja rajatiste ehitamisel kogunev huumuskiht tuleb kasutada loodusliku pinnase tasandamiseks ja projekteeritud kõrguse saavutamiseks. Tiigi kaevamisel väljatulev pinnas tuleb kasutada olemasoleval kinnistul nii, et parklates ja rajatavate hoonete ümbruses ei oleks maapinna kalle suurem kui 1%.

Veega varustamiseks on ette nähtud rajada kaks puurkaevu ja seda põhimõttel, et *loomad ei tohi jääda joomata*. Projektvõimsusel töötava farmi ööpäevane veevajadus on ligikaudu 100 – 120 t, mis on loomade joogivesi. Planeeringu koostaja sõnul on plaanis olemasolev puurkaev likvideerida, kuna see jääb uue lauda alla.

Puurkaevude sanitaarkaitsevöönd R=50 m. Puurkaevude vahekaugus on 25 m. Põhiliselt töötab ainult üks puurkaev.

Farmi teenindava personali reoveed kogutakse ja juhitakse lägahoidlasse.

Uuest rajatavast laudast on ette nähtud rajada survekanaliseatsioon, mis juhib tekkiva läga lägahoidlasse.

Sadevete kogumiseks on ette nähtud rajada sadeveekanaliseatsioon, mille rajamise tingib suur katuse pind, ca 1,9 ha. Kuna sademete hulk on 1 mm/m² kohta, siis sadevee hulk on ca 190 t. Põhiline osa sellest veest juhitakse Kirdetiiki, mis varustatakse ülevoolutoruga liigvee ärajuhtimiseks lähedalolevasse magistraalkraavi.

Rajatava lauda alla jääb osaliselt maaparandusehitise 6114540010670 drenaaž, mis lauda ja tehnovõrkude rajamisega lõhutakse. DP seletuskirja kohaselt lõhutakse põhiliselt kogujadreene, mitte kollektoreid, mis halvaks suurema ala maaparandusehitisest. Vösast puhastada ja süvendada tuleb eesvool, kuhu hakkab voolama ka kirdetiigist liigne vesi.

Hoonestusterritooriumile kogunevad jäätmed tuleb sorteerida vastavalt jäätmekäitlusseadusele.

Lautasid ei soojendata. Lauda teenindava personali ruumid soojendatakse lokaalkütte baasil.

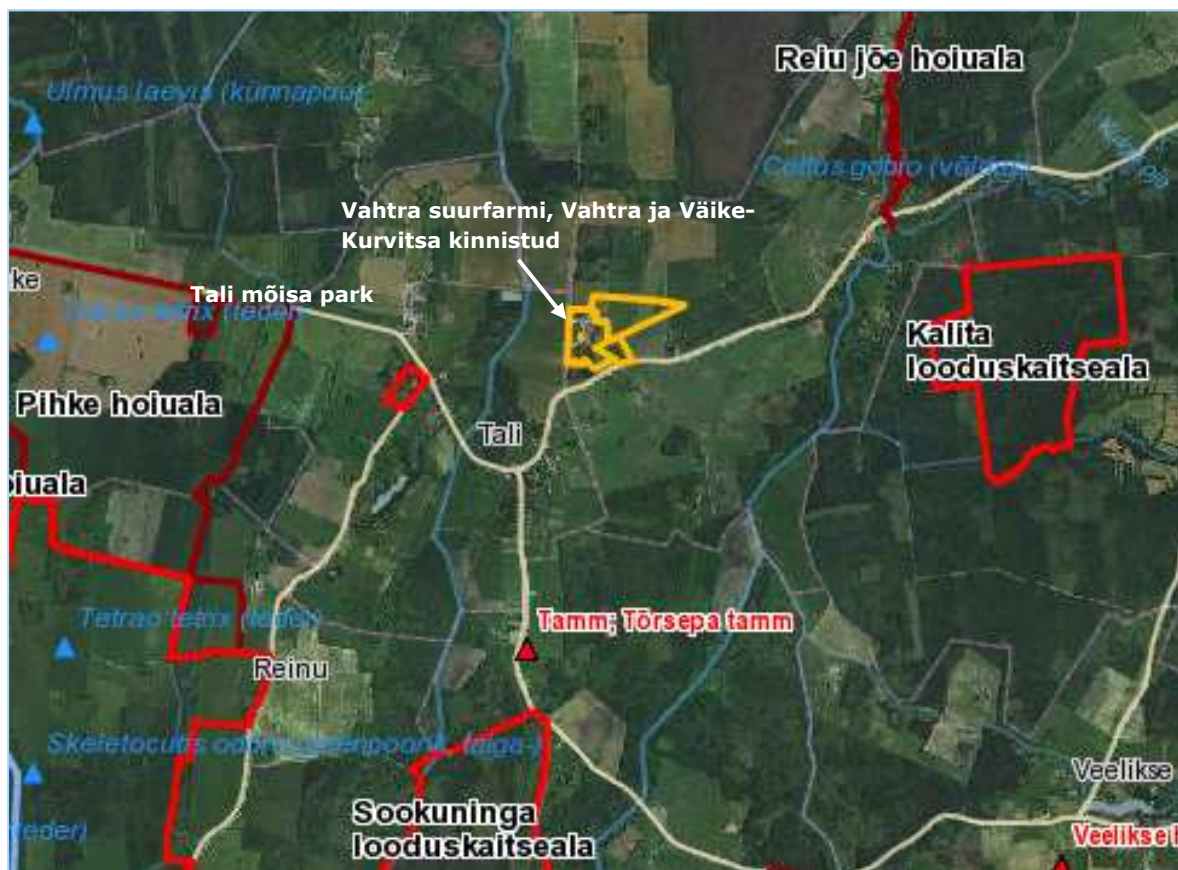
Planeeringu rakendamise eelduseks on puurkaevu rajamine, sadeveekanaliseerimise ja teede väljaehitamine.

Krundisestest trasside väljaehitamine toimub kinnistu omaniku kulul. Kehtestatud DP on aluseks tehniliste projektide koostamisel, kinnistu jagamisel ja hoonete ehitusprojektide koostamisel.

3. DETAILPLANEERINGU LÄHIALA LÜHIKIRJELDUS

Vahtra suurfarm on valdavalt ümbritsetud põllumaaga (vt joonis 2), kagus piirneb Kilingi-Nõmme -Tali-Laiksaare mnt-ga (nr 19301).

Detailplaneeringu (DP) alast ca 300 m kauguselt läänes möödub Ura jõgi ning ca 1,5 km kauguselt idas Reiu jõgi. Valla üldplaneeringu (ÜP) kohaselt on mõlemad jõed reostustundlikud veekogud. Reiu jõe lõik, mis on määratud Reiu jõe hoiualaks (Natura 2000), jääb planeeringulast ca 1,6 km kaugusele kirdesse (vt joonis 3).

Joonis 3. Lähimad kaitsealused loodusobjektid (kuni 4 km)
(allikas: Maa-ameti kaardirakendus, veebruar 2011)

Planeeringuala vahetusse lähedusse (< 1 km) kaitstavaid loodusobjekte ei jää. Lähimad kaitse- ja hoiualad asuvad planeeringualast läänes 1-2 km kaugusel (vt joonis 3): ca 1 km Tali mõisa park (kaitseala) ja ca 2 km Pihke hoiuala. Ca 2,5 km kaugusel idas asub Kalita looduskaitseala (Natura 2000 loodusala). Piirkonnas asub lisaks eelnimetatule Natura 2000 aladest veel Laiksaare, Nepaste, Nigula ja Sookuninga loodusala ning Põhja-Liivimaa linnuala (vt joonis 4).

Lähim kultuurimälestise objekt (arheoloogiamälestis Kalmistu, reg nr 11821) asub DP alast ca 1 km kaugusel kagus (vt joonis 5) ning ei jää DP mõjualasse.

Saarde vallas oli 01.01.2011 vallavalitsuse andmetel⁵ registreeritud 4552 elanikku (sh Tali külas 316 ja Viisireiu külas 48). Lähimad majapidamised/eluhooned asuvad planeeringualast ca 250-450 m kaugusel.

⁵ Saarde Vallavalitsuse koduleht: www.saarde.ee/index.php?sisu=1&a=1, külastus 10.02.2011 ja Saarde Vallavalitsuse peamaakorraldaja saadetud andmete alusel

Joonis 4. Natura 2000 alad piirkonnas (allikas: Maa-ameti kaardirakendus, märts 2011)

4. DETAILPLANEERINGU ELLUVIIMISEGA EELDTAVALT KAASNEV KESKKONNAMÕJU NING MÕJUALA

4.1. Võimalik mõjuala

Võimalik mõjuala (nii ajaline kui ruumiline) oleneb DP-ga kavandatava tegevuse iseloomust ja ulatusest, sh mõju allikatest ja mõjutatavatest keskkonnaelementidest. Käesoleva KSH töörühm hindab võimaliku mõjuala ulatuseks DP alast ca 1 km (otsene mõjuala). Kaudne mõjuala on seotud sõnnikulaotamise põldudega ning see täpsustatakse hindamise käigus. KSH programmi koostamise etapis maakonna ega riigipiiriülest mõju tõenäoliselt ei peeta. DP elluviimisel võib ilmneda mõju Natura 2000 aladele. Mõju piirkonna Natura alade kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele selgitatakse ja hinnatakse KSH käigus.

4.2. KSH käigus käsitletavad keskkonnaaspektid

KSH käigus selgitatakse võimalik oluline negatiivne keskkonnamõju ning kavandatakse meetmed selle mõju vältimiseks või vähendamiseks. Samuti kaalutakse ja tehakse ettepanekud vajaliku seire (nt pinna- ja põhjavee, õhukvaliteedi seire jmt) korraldamiseks.

KSH programmi koostamisel tuvastati järgmised võimalikud mõjuallikad ja keskkonnaaspektid (sh riskid), mille olulisus tuleb KSH käigus selgitada.

Mõju allikad:

- Veiste pidamine, söötmine, lüpsmine, sh vee- ja energiakasutus
- Reovee, jäätm- ja sõnnikukäitlus, sh sõnnikulaotamine põldudele
- Farmi laiendamisega (uute rajatiste/hoonete ja juurdepääsuteede rajamine ning nende kasutus) seotud lõhna, müra ja välisõhu saasteainete suurenemine

Mõjutatavad keskkonnaelemendid:

- Pinna- ja põhjavesi
- Mullastik ja pinnas
- Välisõhk
- Elustik, kaitstavad loodusobjektid, Natura 2000 alad, rohevõrgustik
- Maastikuilme ja maakasutus
- Kohalikud elanikud (tervis ja heaolu)
- Piirkonna/maaelu areng, tööhõive

Lähtudes eeltoodust käsitletakse KSH aruandes järgmisi teemasid (hindamise sisu ja asjakohased mõjud), mis võib täpsustuda/täieneda KSH käigus:

- *Farmi tegevuse ja sõnnikukäitlusega (sh farmi laienemisega) seotud müra ja lõhnaprobleemid*, sh õhusaaste heitkoguste arvutamine.
- *Hinnang lägalaguuni mahutavusele* seoses sõnnikukoguse suurenemisega.
- *Sõnnikulaotamisest tulenev pinnase, põhja- ja pinnavee saastumise oht*, sh reoveekäitlus.
- *Farmi puurkaevu veeandvus ja veevõtu suurenemisega seotud mõju* – kas uute puurkaevude veeandvus vastab laiendatud farmi veevajadusele ning kas 2 uue puurkaevu rajamine kujutab ohtu piirkonna kaevude veetasemetele jne.
- *Farmi laiendamisega seotud mõjud elustikule* (pinnas, mullastik, kaitstavad loodusobjektid, Natura 2000 alad, rohevõrgustik ja väärtuslikud maastikud jmt) ning *sotsiaal-majanduslikud mõjud* (nt maastikuilme ja maakasutuse muutus, kohalike elanike tervis ja heaolu, piirkonna areng, tööhõive).

Samuti analüüsitakse KSH aruande koostamisel Keskkonnaameti 19.04.2011 kirjas (vt KSH programmi lisa 5) nimetatud teemasid.

5. HINDAMISEL KASUTATAV METOODIKA JA KÄSITLETAVAD ALTERNATIIVID

5.1. Hindamise põhimõtted ja metoodika

Mõju hindamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest (tulenevalt KeHJS):

- *Keskkonnamõju* on tegevusega eeldatavalt kaasnev vahetu või kaudne mõju inimese tervisele ja heaolule, keskkonnale, kultuuripärandile või varale.
- *Keskkonnamõju on oluline*, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Arendaja soovil ning mitmekordse keskkonnamõju hindamise vältimiseks (alus: KeHJS § 11 lg 6 ja § 40 lg 3 p 3) koostatakse käesolev KSH sellises mahus ja ulatuses, mis võimaldaks otsustajal ka järgmistes otsustusetappides (ehitusprojekti kooskõlastamine ja keskkonnakompleksloa muutmise) saada vajaliku teavet kavandatava tegevuse võimaliku mõjude ning leevendusmeetmete kohta koostatavast KSH aruandest. St KSH viiakse läbi nii KSH kui KMH nõuetele vastavalt.

Keskkonnamõju hindamisel lähtutakse olemasolevatest andmetest ja varem läbiviidud uuringutest. Täiendavaid uuringuid ei ole KSH käigus kavandatud teostada, piirduakse välitööde läbiviimisega.

Hindamismetoodika: KSH aruande koostamisel kasutatakse kvalitatiivset hindamist, mille hulka kuuluvad:

- välitööd ja teemakohase kirjanduse ning andmete läbitöötamine;
- ekspertarvamused mõju olulisuse selgitamiseks, sh Natura hindamine vastavalt juhendmetoodikatele ja välisõhu saasteainete heitkoguste arvutamine;
- konsultatsioonid olulist teavet omavate asutustega;
- konsultantsioonid üldsuse ja kolmandate osapooltega;
- vajadusel piirkonnas tegutsevate ettevõtete ja piirkonna elanike küsitlus;
- kaardikihtide võrdlemise ja kõrvutamise meetod piirangute selgitamiseks;
- eelnevate analoogsete tööde analüüs.

Hindamise käigus selgitatakse välja mõju ruumiline ulatus (nt sõnnikulaotamise põldudega seonduvalt), ajaline kestvus (nt ehitusaegne ja -järgne mõju), iseloom ning olulisus. *Otsene mõju* avaldub tegevuse otsestes tagajärgedes tegevusega samal ajal ja kohas. Arvestatakse nii ehitusaegseid, objekti toimimisega kaasnevaid, kui ka avariilukordadega seotud mõjusid. Käsitletakse nii negatiivseid kui positiivseid mõjusid. *Kaudne mõju* kujuneb keskkonnaelementide omavaheliste põhjus-tagajärg seoseahelate kaudu ning see võib avalduda vahetust tegevuskohast eemal ning mõju võib välja kujuneda alles pikema aja jooksul.

Mõjude hindamisel kasutatakse skaalat -2-st kuni +2-ni:

- 2 – oluline negatiivne mõju
- 1 – väheoluline negatiivne mõju
- 0 – mõju puudub/neutraalne
- +1 – väheoluline positiivne mõju
- +2 – oluline positiivne mõju

Kaalud, millega mõjude hinnanguid läbi korrutatakse, saadakse paaritivõrdlemise meetodil (vastavalt KMH juhendmaterjalides esitatud metoodikale).

5.2. Hindamisel käsitletavad alternatiivid

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele tuleb mõjude hindamisel käsitleda alternatiive (sh 0-alternatiivi). Alternatiivid peavad olema reaalsed ning vastavuses õigusaktidega, sh vastama kavandatud tegevuse eesmärgile ja parimale võimalikule tehnikale (PVT).

Alternatiivid käesoleva KSH tähenduses on arendaja eesmärgi saavutamise erinevad võimalused.

KSH programmi koostamisel arutati planeeringu koostaja ning arendajaga alternatiivide käsitlemise võimalusi ning leiti, et käesoleval hetkel ei ole vajalik ega otstarbekas kaaluda DP ala sees objektide asukoha ega mahtude alternatiive (kuna reaalseid/õigusaktidele ja PVT-le vastavaid alternatiive hetkel ei tuvastatud).

Seega, hindamisel vaadeldakse alternatiividenäi nii olemasoleva olukorra jätkumist (0-alternatiiv), kui kavandatava tegevuse elluviimist (alternatiiv 1).

Olemasoleva olukorra (0-alternatiivi) lühikirjeldus on toodud KSH programmi ptk-s 1 ning kavandatava tegevuse (alternatiiv 1) lühikirjeldus ptk-s 2.

Mõju hindamisel selgitatakse, kas ja millistel tingimustel saab kavandatavat tegevust ellu viia ning vajadusel pakutakse välja leevendavad meetmed negatiivse mõju vältimiseks või vähendamiseks.

Kui hindamise käigus osutub vajalikuks, käsitletakse KSH aruandes ka muid alternatiive (nt tehnoloogia osas, lägahoidla asukoht, sõnnikulaotamise põllud vmt).

7. DETAILPLANEERINGU ELLUVIIMISEGA SEOTUD OSAPOOLED JA NENDE TEAVITAMINE

Tabelis 3 on toodud DP koostamise ja KSH läbiviimisega seotud osapoolte kontaktandmed.

Tabel 3. Detailplaneeringu koostamise ja KSH läbiviimisega seotud osapooled

Osapool	Nimi	Kontaktisik	Kontaktandmed
DP koostamisest huvitatud isik (arendaja)	OÜ Weiss	Kalmer Metsaoru Juhatuse liige	kalmer@weiss.ee Uulu 86502, Pärnumaa
DP koostamise algataja ja DP kehtestaja	Saarde Vallavolikogu	Erli Aasamets Vallavolikogu esimees	volikogu@saarde.ee Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, 86304 Pärnumaa Tel 44 90 135
DP koostamise korraldaja	Saarde Vallavalitsus	Tiiu Karu Peamaakorraldaja	info@saarde.ee Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, 86304 Pärnumaa Tel 44 90 135
DP koostaja	OÜ AB Büroo	Valev Abe	valev@abbyroo.ee J.V Jannseni 33-106 80044, Pärnu Tel 44 26 637
KSH läbiviija	Ramboll Eesti AS	Veronika Verš Keskkonnaekspert	veronika.vers@ramboll.ee Laki 34, 12915 Tallinn Tel 69 88 365
KSH järelevalvaja (sh piirkonna kaitsealade valitseja)	Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioon		parnu@keskkonnaamet.ee Roheline 64, 80010 Pärnu Tel 44 77 388

KSH töörühma esialgne (vajadusel kaastakse ka teisi eksperte) koosseis:

- Veronika Verš – juhtekspert (KSH läbiviimine, programmi ja aruande koostamine, sotsiaal-majanduslike mõjude hindamine)
- Heiki Nurmsalu – keskkonnaekspert (lõhn, õhusaaste, jäätme- ja sõnnikukäitlus)
- Kersti Ritsberg – hüdrogeoloog (mullastik, pinna- ja põhjavesi)
- Esta Rahno – keskkonnainsener (lõhn, müra, õhusaaste)
- Raimo Pajula – keskkonnaekspert (elustik, kaitstavad loodusobjektid, Natura 2000 alad, rohevõrgustik, maastikuilme ja maakasutus)
- Aune Aunapuu – keskkonnaekspert (Natura 2000 hindamine)
- Merje Lesta – GIS spetsialist (kaardid)
- Merle Pabbo – kvaliteediekspert

KSH juhteksperti pädevuse vastavus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 34 lõikes 3 nimetatud nõuetele:

- kõrgharidus: Tallinna Ülikool (2005) – keskkonnakorraldus, MSc;
Tallinna Tehnikaülikool (2001) – keemia- ja keskkonnakaitse tehnoloogia, BSc.
- töökogemus: 4-aastane töökogemus keskkonnaekspertina (alates 05.03.2007, Ramboll Eesti AS) ja 6-aastane töökogemus keskkonnamõju hindamise arendamise ja järelevalve teostajana (01.01.2001-02.03.2007, Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse ja -tehnoloogia osakond), mis hõlmas muuhulgas ca 40 KMH/KSH üle järelevalve teostamist.
- strateegilise planeerimise koolitus: 2003-2004 läbitud kursused ja täiendkoolitused: „Strateegiline planeerimine” (120 h, Tallinna Ülikool); „Rahvusvaheliste projektide juhtimine” (12 h, Eesti Euroopa Liikumine); „Strateegiline planeerimine ja huvigruppide kaasamine otsustusprotsessi” (16 h, Avaliku Teenistuse Arendus- ja Koolituskeskus).
- KSH põhimõtete, protseduuri ja seonduvate õigusaktide tundmine: 6-aastane töökogemus ametnikuna ja 4-aastane töökogemus keskkonnaekspertina; 2004-2005 koostatud magistritöö teemal „Keskkonnamõju hindamise korraldamine strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel Eestis”, sh läbitud kursused (2004-2010): 2010. a 3-päevane KSH kursus otsustajatele (korraldaja: Emieco, lektor Kaja Peterson) ja „Planeeringud ja KSH. Kuidas integreerida KSH tulemused planeeringu lahendusse” (4 h, korraldaja: Punane Puu koolituskeskus, lektor Tuulik Laesson); 2006. a 3-päevane KSH kursus (korraldaja: Imperial College London); 2005. a „Keskkonnaõigus” (120 h, Tallinna Ülikool) ja „Keskkonnaeetika” (120 h, Tallinna Ülikool); 2004. a „Strateegilise keskkonnamõju hindamine” (160 h, Tallinna Ülikool).

KMH litsentsi omavad töörühma liikmed Heiki Nurmsalu (litsentsi nr KMH0132, kehtiv kuni 21.01.2014) ja Aune Aunapuu (litsentsi nr KMH0139, kehtiv kuni 16.11.2015). Litsentsidele on kantud tegevus- ja mõjuvaldkonnad: põllumajandus, tööstus, reoveekäitlus, transport ja liiklus, ehitus, Natura hindamine; veesaaste ja veetase, jäätmeteke, pinnas ja maastik, müra ja vibratsioon, kaitstavad loodusobjektid, maismaa taimestik, kultuuripärand, valgus.

Järgnevalt on loetletud detailplaneeringu elluviimisega seotud võimalikud huvitatud ja mõjutatud isikud (lisaks tabelis 3 nimetatud isikutele):

- Naaberkinnistute omanikud ja kohalikud elanikud Saarde vallas (eelkõige Tali ja Viisireiu külas)
- Keskkonnainspektsiooni Lääne regioon
- Terviseameti Lääne talitus
- Pärnu Maavalitsus
- Eestimaa Looduse Fond (ELF) Eesti Keskkonnaühenduste Koja (EKO) esindajana
- Lääne-Eesti Päästkeskus
- Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ

Eelnimetatud isikuid teavitatakse DP ja KSH menetlusest e-postiga ning Ametlike Teadaannete kaudu.

Kohalikke elanikke/naaberkinnistute (naaberkinnistud näidatud joonisel 1) omanikke teavitab Saarde Vallavalitsus kirja teel, kohaliku lehe „Saarde Sõnumid” (*ilmub kord kuus, kuu keskel*) ja Saarde valla kodulehe kaudu.

Teavitamine toimub vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS), planeerimisseaduse (PLS) ja haldusmenetlusseaduse (HMS) nõuetele.

8. ARVAMUSED KSH PROGRAMMI KOHTA

KSH programmi kohta küsiti 15.03.2011 e-postiga arvamust Saarde Vallavalitsuselt, Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioonilt, Keskkonnainspektsiooni Lääne regioonilt, Terviseameti Lääne talituselt ja Pärnu Maavalitsuselt.

Saarde Vallavalitsusel, Keskkonnainspektsiooni Lääne regioonil, Terviseameti Lääne talitusel ja Pärnu Maavalitsusel ei olnud ettepanekuid KSH programmi täiendamiseks. Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioon (edaspidi *Keskkonnaamet*) esitas KSH programmi kohta 4 märkust. Eelnimetatud asutuste kirjad (v.a Pärnu Maavalitsus, kelle esindajaga konsulteeriti telefoni teel) on toodud KSH programmi lisa 5.

Keskkonnainspektsioonilt küsiti mh teavet võimalike kaebuste kohta seoses Vahtra suurfarmi tegevusega. Vastuseks teatati, et Vahtra suurfarmi tahesõnnikuhoidla lekkekindluse kohta on laekunud 07.05.2009 üks kaebus (sõnnikuhoidla ei vastanud veeseaduse nõuetele). Samuti nimetati, et Vahtra suurfarmi ümbruses on aeg-ajalt täheldatud ebameeldiva lõhna esinemist välisõhus, kuid sellekohaseid ametlikke kaebusi ei ole Keskkonnainspektsioonile laekunud.

Keskkonnaameti märkused ja nendega arvestamise ülevaade on toodud tabelis 4.

Tabel 4. Keskkonnaameti märkused ja nendega arvestamise ülevaade

Keskkonnaameti (KKA) märkus	KSH eksperdi kommentaar
KSH programmi ptk 1 - Öeldud on, et farmis on hetkel umbes 1000 lehma ja noorloomu. Tegelikult on loomi ca poole vähem (549). Keskkonnakompleksloaga seatud künnisvõimsus on 477 lüpsilehma.	Nimetatud arv tulenes DP seletuskirjast (ptk 1.3). Märkusega nõus ja KSH programmi on vastavalt märkusele korrigeeritud (eksitav lause on kustutatud).
KSH ptk 4.2 - Väetiste käsitlemine võimaliku mõju allikana ei ole ilmselt asjakohane, sest kompleksluba ei reguleeri teraviljade, silo jne tootmist. Mõju allikana tuleks lisaks käsitleda võimaliku uue laguuni vajadust ja suurenevat sõnniku hulka (otsene seos õhuheitmetega).	Märkusega nõus ja KSH programmi on vastavalt märkusele korrigeeritud.
KSH ptk 5.2 - Öeldud on, et KSH alternatiivide hindamisel ei käsitleta mahtude alternatiive. Alternatiividena vaadeldakse olemasoleva olukorra jätkumist ja kavandatava tegevuse elluviimist. Vajadusel pakutakse välja leevendavaid meetmeid. Tehnoloogilisi alternatiive hinnatakse vaid vajadusel. <u>Asume seisukohale, et juhul, kui saastetaseme piirväärtused ületavad lubatud künnisvõimsusi, tuleb KSH käigus hinnata alternatiivina ka farmi rajamist vähendatud mahus ja/või tehnoloogilisi alternatiive.</u>	Kui hindamisel selgub, et saastetaseme piirväärtused ületavad lubatud künnisvõimsusi või eeldatavasti avaldub oluline negatiivne mõju muul viisil, kaalutakse koos arendajaga võimalikke leevendusmeetmeid, sh vajadusel farmi rajamist vähendatud mahus ja/või tehnoloogilisi aspekte. <u>KSH eksperdi hinnangul aga ei ole need käsitletavad alternatiividena (pigem leevendusmeetmena), kuna alternatiiv ei saa olla nt vastuolus õigusaktidega (nt saastetaseme piirväärtuse ületamise puhul).</u> Mõju hindamisel selgitatakse, kas ja millises mahus/mis tingimustel on võimalik arendaja kavandatavat tegevust ellu viia. KSH läbiviimise eesmärk on leida parim võimalik lahendus, st DP lahendust täiendatakse vastavalt KSH tulemustele (st DP koostamisel arvestatakse KSH tulemustega).
Kuivõrd tegemist on kompleksloa objektiga siis <u>KSH käigus peavad lisaks selguma järgmised asjaolud:</u> uue käitise kavandamise erisused; farmi seadmete ja tehnoloogia vastavus parimale võimalikule tehnikale; välisõhku eralduvate saasteainete loetelu ja nende aastased heitkogused, hajumine; meetmed vee kasutamise, välisõhusaaste vältimise või vähendamise, jäätmetekke vältimise, minimeerimise, jäätmete taaskasutamise, ning pinnase, pinna- ja põhjavee kaitse kohta; meetmed energia ja kütuse töhusama kasutamise kohta; lõhna esinemine välisõhus ja meetmed lõhna vähendamiseks; keskkonnamõju vältimine või vähendamine käitise sulgemise korral ja järelhoolduse meetmed.	<u>Nõustume, et KSH aruande koostamisel tuleb käsitleda KKA kirjas nimetatud teemasid, kuna KSH aruanne koostatakse KMH täpsusega</u> (ehk võimaldades KKA-l teha otsus keskkonnakompleksloa muutmise kohta, ilma dubleerivat KMH-d algatamata). Leiame, et KKA kirjas nimetatud asjaolud on tavapäraseid teemasid, mida teemakohases KMH/KSH aruandes tuleb käsitleda ning mis on osaliselt juba reguleeritud ka keskkonnakompleksloaga.
KSH ptk 9 - KSH läbiviimise ajakava järgi toimub planeerimislahenduse avalikustamine kaks korda (esimene kord koos KSH aruande avalikustamisega), mis ei ole mõistlik. Ajakava järgi esitatakse KSH aruanne heakskiitmiseks enne DP vastuvõtmist, mis samuti ei ole otstarbekas. DP ja KSH moodustavad koos tervikdokumendi, mistõttu <u>teeme ettepaneku avalikustada KSH aruanne samal ajal vastuvõetud planeerimisettepanekuga.</u>	KSH ekspert on nõus järgima Keskkonnaameti soovitusi ning KSH aruande menetlust korrigeeritakse vastavalt.

9. KSH LÄBIVIIMISE EELDATAV AJAKAVA

Tabelis 5 on toodud detailplaneeringu (DP) koostamise ja KSH läbiviimise eeldatav ajakava vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) nõuetele. KSH aruande menetlusel on arvestatud ühtlasi planeerimiseseaduse (PLS) nõuetega detailplaneeringu menetluse, sh avalikustamise, osas.

Tabel 5. DP koostamise ja KSH läbiviimise eeldatav ajakava

Tegevus	Aeg*	Täitja
DP ja KSH algatamine		
DP koostamise ja KSH läbiviimise algatamine, DP lähteülesande kinnitamine	15.12.2010	Saarde Vallavolikogu
Algatamisest teavitamine Saarde valla kodulehel, Ametlikes Teadaannetes ning ajalehes „Pärnu Postimees“ ja „Saarde Sõnumid“	22.12.2010 23.12.2010 19.01.2011	Saarde Vallavalitsus
DP eskiisi ja KSH programmi koostamine ning avalikustamine		
DP eskiislahenduse tutvustusest teavitamine Saarde valla kodulehel ja DP eskiislahenduse tutvustus Saarde Vallavalitsuse Tali teeninduspunktis	31.01.2011 14.02.2011	Saarde Vallavalitsus, OÜ AB Büroo, OÜ Weiss
KSH programmi eelnõu koostamine ja KSH programmi eelnõu kohta arvamuste küsimine	veebruar – märts 2011 (4-6 nädalat)	Ramboll Eesti AS koostöös OÜ-ga AB Büroo
Arvamuste laekumine KSH programmi eelnõu kohta	aprill 2011 (30päeva jooksul)	KSH programmi ptk-s 8 nimetatud isikud
KSH programmi täiendamine ja esitamine Saarde Vallavalitsusele avalikustamiseks	aprill 2011 (1 nädal)	Ramboll Eesti AS
KSH programmi avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teavitamine: - Saarde valla ja Ramboll Eesti AS-i kodulehel - Ametlikes Teadaannetes - lehes „Saarde Sõnumid“ - e-postiga asutustele ja isikutele - postiga naaberinnistute omanikele - Saarde Vallavalitsuse Tali teeninduspunktis	aprill 2011	Saarde Vallavalitsus, Ramboll Eesti AS
KSH programmi avalik väljapanek Saarde valla ja Ramboll Eesti AS-i kodulehel ning Saarde Vallavalitsuses ja Saarde Vallavalitsuse Tali teeninduspunktis	21.04-10.05.2011 (min 14 päeva)	Saarde Vallavalitsus, Ramboll Eesti AS
KSH programmi avalik arutelu Saarde Vallavalitsuse Tali teeninduspunktis	10.05.2011	Saarde Vallavalitsus, OÜ AB Büroo, OÜ Weiss,

Tegevus	Aeg*	Täitja
		Ramboll Eesti AS
KSH programmi täiendamine ja esitamine KSH järelevalvajale heakskiitmiseks	mai 2011	Ramboll Eesti AS
KSH programmi heakskiitmine ja heakskiitmisest teavitamine	juuni 2011 <i>(14 päeva jooksul alates KSH programmi saamisest)</i>	Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioon
Planeerimislahenduse ja KSH aruande koostamine ning avalikustamine		
DP planeerimislahenduse koostamine	veebr – juuni `11	OÜ AB Büroo
KSH aruande koostamine ja esitamine arendajale	aprill – juuli `11 <i>(12-14 nädalat)</i>	Ramboll Eesti AS koostöös OÜ-ga AB Büroo
Detailplaneeringu ja KSH aruande eelnõu esitamine kooskõlastamiseks Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioonile, Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le, Terviseameti Lääne talitusele ja Lääne-Eesti Päästkeskusele	juuli 2011 <i>(kooskõlastamine 30 päeva jooksul)</i>	OÜ AB Büroo, Ramboll Eesti AS
Detailplaneeringu (sh KSH aruande) esitamine Saarde Vallavalitsusele vastuvõtmiseks ja avalikustamiseks	august 2011	OÜ AB Büroo, Ramboll Eesti AS
Detailplaneeringu ja KSH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu analoogselt KSH programmile <i>(sh avalik väljapanek min 21 päeva)</i>	<i>vastavalt vallavalitsuse ajakavale ning PLS nõuetele</i>	Saarde Vallavalitsus, Ramboll Eesti AS, OÜ AB Büroo, OÜ Weiss
KSH aruande täiendamine ja esitamine KSH järelevalvajale heakskiitmiseks	<i>kuni 2 nädalat pärast avaliku arutelu toimumist</i>	Ramboll Eesti AS
KSH aruande heakskiitmine ja seiremeetmete kinnitamine ning sellest teavitamine	<i>30 päeva jooksul alates KSH aruande saamisest</i>	Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioon
Detailplaneeringu kehtestamine	<i>vastavalt valla- valitsuse ja volikogu ajakavale ning PLS nõuetele</i>	Saarde Vallavolikogu

* Eeltoodud ajakava on esialgne ning selles võib tulla muudatusi. Ajakava sõltub eelkõige DP menetlustoimingutest (kooskõlastamine, vastuvõtmine, avalikustamine).

10. ÜLEVAADE KSH PROGRAMMI AVALIKUSTAMISEST

KSH programmi avalik väljapanek toimus 21.04-10.05.2011. Väljapanekust teavitati Ametlikes Teadaannetes, Ramboll Eesti AS-i ja Saarde valla kodulehel ning ajalehes Saarde Sõnumid. Võimalikke mõjutatud ja huvitatud isikuid teavitati 20.04.2011 e-posti teel. Teadete koopiad on esitatud KSH programmi lisas 6.

Saarde Vallavalitsus teavitas Vahtra suurfarmi naaberkinnistute omanikke kirjaga 11.04.2011. Teade oli üleval ka Saarde Vallavalitsuse Tali teeninduspunktis.

Avaliku väljapaneku ajal oli võimalus KSH programmi ja seotud materjalidega tutvuda Ramboll Eesti AS-i kontoris, Saarde Vallavalitsuses (nii Kilingi-Nõmmel kui Tali teeninduspunktis), samuti Saarde valla ja Ramboll Eesti AS-i kodulehel.

Programmi kohta oli võimalik esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kuni 10.05.2011. Ettepanekuid KSH programmi kohta ega väljapaneku aja pikendamiseks ei laekunud.

KSH programmi avalik arutelu toimus 10.05.2011 kell 18.00 Saarde Vallavalitsuse Tali teeninduspunktis, kus osalesid KSH ekspert, arendaja, planeerija, Keskkonnainspektsiooni ja Saarde valla esindajad, samuti kohalikud elanikud. Arutelul käsitleti peamiselt farmi tegevusest tulenevat lõhnaprobleemi. Arutelul esitatud küsimustele vastati koha peal. Arutelu protokoll ja osalejate nimekiri on toodud KSH programmi lisas 6.

KSH programmi koostasid:

Veronika Verš
KSH juhtekspert/keskkonnaekspert
Ramboll Eesti AS

Heiki Nurmsalu
Keskkonnaekspert, KMH litsentsi nr KMH0132
Ramboll Eesti AS

Kuupäev: 26.05.2011

11. KSH PROGRAMMI KOOSTAMISE ALUSEKS OLEVATE MATERJALIDE LOETELU

1. Saarde Vallavolikogu 15.12.2010 otsus nr 34 detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise kohta; volikogu 02.03.2011 otsus nr 8
2. Keskkonnakompleksluba (07.01.2010, reg nr L.KKL.PM.183I9)
3. Weiss OÜ lägalaotusplaan 2009-2011
4. Detailplaneeringu seletuskiri ja joonised (tugiplaan, eskiis, kruntimise skeem) ning koostamise ajakava
5. Saarde valla arengukava aastani 2028 (kinnitatud 31.05.2006, redaktsioon 25.02.2009) ja tegevuskava
6. Saarde valla üldplaneering (kehtestatud 30.01.2008) ja selle KSH aruanne (heakskiidetud 27.11.2007)
7. Maa-ameti kaardirakendus
8. Keskkonnaameti märkused KSH programmi kohta